

Nuläget på elmarknaden

Augusti 2023

Publicerad 2023-09-06

Nuläget på elmarknaden

Varje månad sammanfattar Energimyndigheten läget på elmarknaden och beskriver de fundamentala faktorer som bestämmer utvecklingen av elpriset.

www.energimyndigheten.se

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Elpriser	8
1.1 Spotpriser	8
1.2 Terminspriser	12
1.3 Prispåverkande faktorer	13
1.3.1 Bränslepriser och CO ₂ -priser.....	13
1.3.2 Kortsiktig marginalkostnad och elpriser i Tyskland.....	16
1.3.3 Hydrologi	17
1.3.4 Elproduktion.....	18
1.3.5 Efterfrågan	22
1.3.6 Elanvändning jämfört med tidigare år	23
1.3.7 Överföringsförbindelser och handel.....	25
1.3.8 Den ekonomiska utvecklingen	27
2 Slutkundspriser	29

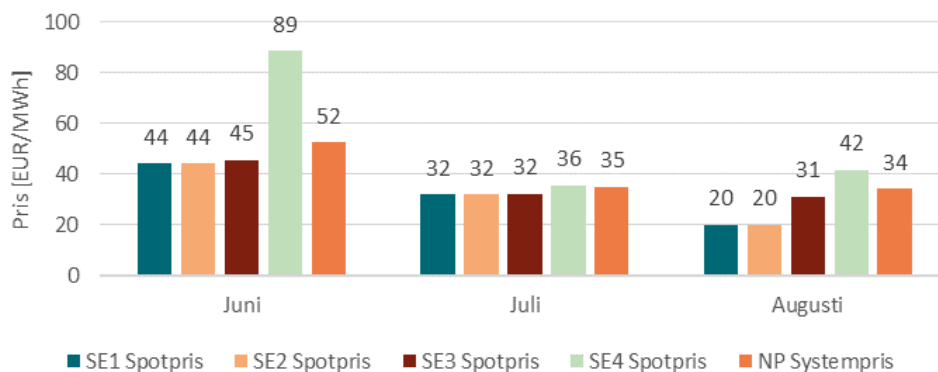

Sammanfattning

Det genomsnittliga priset för SE3 var 31 EUR/MWh under augusti, något lägre än under juli och i SE4 var priser 42 EUR/MWh och därmed 6 EUR/MWh högre än föregående månad. I norra Sverige blev priset för augusti 20 EUR/MWh vilket är 11 EUR/MWh lägre än i juli. Skillnad mellan SE1 och SE4 var 22 EUR/MWh och SE1 jämfört med SE3 var 11 EUR/MWh under augusti. Systempriset var 34 EUR/MWh vilket är tre procent högre än under juli.

Många verksamheter startar upp efter semestrarna vilket har inneburit en något högre efterfrågan på el jämfört i augusti. Elproduktionen var också något högre än föregående månad och elexporten är fortsatt hög. Augusti har bjudit på stora mängder regn och en betydligt högre produktion från vattenkraften än under föregående månad vilket pressat elpriserna nedåt under stora delar av månaden. Vindkraften och kärnkraften har dock producerat något lägre då svaga vindar och de årliga revisionerna pågår och flera oplanerade stopp skett som tidvis pressat elpriserna uppåt. Det genomsnittliga månadspriset på naturgas och kol var något högre under augusti medan priset på utsläppsrätter sjönk något jämfört med föregående månad.

Figur 1 Månadsmedelpris för SE1–SE4 samt Nord Pool systempris i juni–augusti 2023, EUR/MWh

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

Några prispåverkande faktorer utvecklas kort nedan:

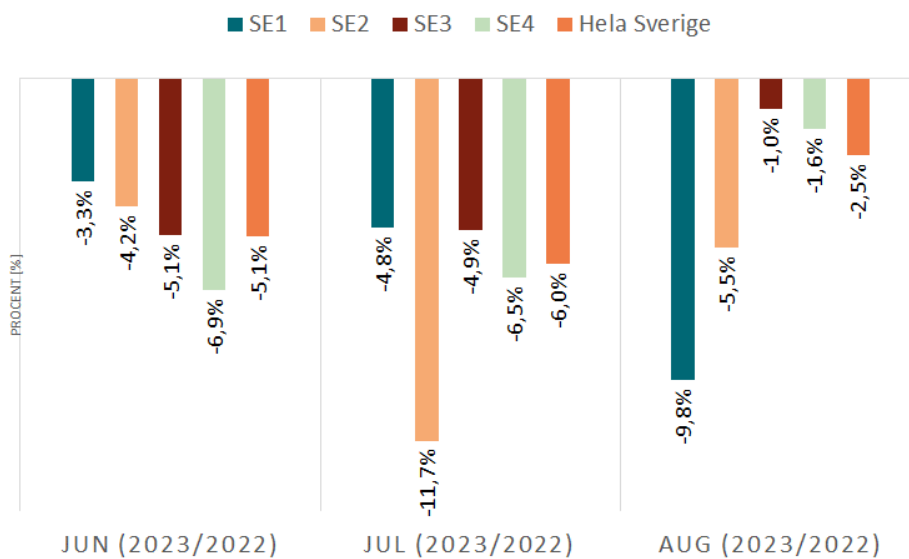
- **Högre pris på kol och naturgas och lägre för utsläppsrätter under augusti:** Månadsmedelpriset för augusti på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden var 32 EUR/MWh (+3 EUR/MWh högre än i juli). För kol blev priset 114 USD/ton (+6 USD/ton) och för utsläppsrätter 85 EUR/ton (-4 EUR/ton). Särskilt höga priser på naturgas och utsläppsrättspriser utgör en viktig drivkraft till högre elpriser i både Tyskland och Norden. Dessa

påverkar den kortsiktiga marginalkostnaden (rörliga kostnaden) i fossilbaserade kraftverk. Till följd av att priset på naturgas var högre under augusti är också kostnaden att producera el i gaseldade kraftverk högre. Motsvarande kostnad att producera el i kolkraftverk var nära oförändrad från juli då priset på kol var högre men lägre för utsläppsrätter. Hur elpriset påverkas beror också på hur många timmar respektive kraftverkstyp är marginalprissättande. Under uppvärmningsperioden då elbehovet är högre blir i regel naturgas prissättande fler timmar än under sommaren.

- **Hydrologi:** Den hydrologiska balansen i Norden förbättrades avsevärt under augusti och uppgick till +10 TWh i slutet av vecka 34. Fyllnadsgraden i de nordiska magasinerna ökade under månaden och är tre procentenheter lägre än det normala för årstiden.
- **Elproduktion:** På nordisk basis uppgick den totala elproduktionen till 30,7 TWh under augusti vilket var 1,7 TWh högre än föregående månad. Vindkraftsproduktionen minskade med 0,4 TWh och kärnkraftsproduktionen med 0,8 TWh medan vattenkraften ökade med 3 TWh. För svensk del uppgick elproduktionen till 11 TWh vilket var 1 TWh högre än föregående månad.
- **Elefterfrågan:** Elanvändningen för Nord Pool-området (exkl. Baltikum) ökade i augusti jämfört med föregående månad och uppgick till drygt 26 TWh. Elanvändningen ökade i samtliga elområden i Sverige i augusti jämfört med juli.
- **Ekonomi:** Konjunkturinstitutet bedömer i sin senaste prognos (juni 2023) att svensk ekonomi går in i en lågkonjunktur 2023 som består även nästa år. De skriver vidare att hushållen pressas av den höga inflationen och höjda räntor som också slår mot bostadsbyggandet.

Enligt statistik från eSett/Svenska kraftnät så minskade den *faktiska* elanvändningen i augusti 2023 med 2,5 procent jämfört med augusti 2022 i Sverige som helhet. Notera dock att data för delar av augusti 2023 är preliminär och kan komma att ändras. Det kan tilläggas att potentialen för exempelvis hushåll att spara el minskar när vi inte längre är i uppvärmningsperioden. Sannolikt har många hushåll haft en lägre inomhustemperatur under vintern och den potentialen finns inte när uppvärmningsbehovet försvinner under sommarhalvåret.

Figur 2 Förändring av den faktiska elanvändningen jämfört med föregående år, procent

Källa: eSett (Svenska kraftnät)¹ Not: preliminär data för delar av augusti 2023

Den del av elprisstödet som rör näringsidkare och juridiska personer hanteras av Skatteverket och ansökan är öppen till den 25 september 2023.²

Energimarkandsinspektionen tar fram veckovisa rapporter om elmarknaden och de publiceras här: [Läget på elmarknaden - Energimarknadsinspektionen \(ei.se\)](#).

¹ eSett

² [Elstöd till företag | Skatteverket](#)

1 Elpriser

Den svenska elmarknaden avreglerades den 1 januari 1996, vilket innebar att handel med el skiljdes åt från överföring av el. Handel med el konkurrerades ut och nätverksamheten utgörs av reglerade monopolverksamheter. Elpriset styrs av utbud och efterfrågan och fastställs timme för timme för nästkommande dygn på en gemensam marknad (den s k dagen före-marknaden) för EU. Dagen före-marknaden kallas ofta även för ”spotmarknaden”.

Inom den gemensamma elmarknaden kopplas alla medlemsstaters marknader till varandra. De ledningar som förbinder de olika medlemsstaternas elsystem används maximalt för att ge så stor samhällsekonomisk nytta som möjligt för hela området. För Sverige innebär detta att vi inte endast har möjlighet att handla med de länder vi har direkta överföringsförbindelser till (Norge, Finland, Danmark, Litauen, Polen och Tyskland) utan även att förbindelser i resten av EU kan tas i bruk för transaktioner som svenska aktörer önskar genomföra.

Jämviktspriset varje timme motsvaras av den kortsiktiga marginalkostnaden för den dyraste produktionsbudet som krävs för att möta efterfrågan. Prisskillnader kan uppstå mellan olika elområden då överföringskapaciteten inte är tillräcklig för att uppnå full prisutjämning. För Norden och Baltikum beräknas ett särskilt referenspris, det s k systempriset, som skulle gälla om inga begränsningar i överföringen fanns mellan de olika områdena i Norden. Systempriset har en viktig funktion för den finansiella marknaden då det används som referenspris för många av de finansiella kontrakten på den nordiska/baltiska marknaden.

1.1 Spotpriser

Under augusti var det genomsnittliga priset 31 EUR/MWh i SE3 vilket är något lägre än priset under juli då det var 32 EUR/MWh. Utifrån Figur 3 nedan kan det ses att månadsmedelpriset för augusti i SE3 är i nivå med priset i augusti 2019 och 2020 och betydligt lägre än i augusti 2022. I SE4 var priset 42 EUR/MWh i augusti 2023 vilket är 6 EUR/MWh högre än i juli men även det betydligt lägre än under augusti 2022 då priset var 289 EUR/MWh. Månadsmedelpriset i SE 1 och 2 var 20 EUR/MWh vilket är årets lägsta månadspris. Några elområden i Norge hade ett lägre pris än SE1 och 2 under augusti.

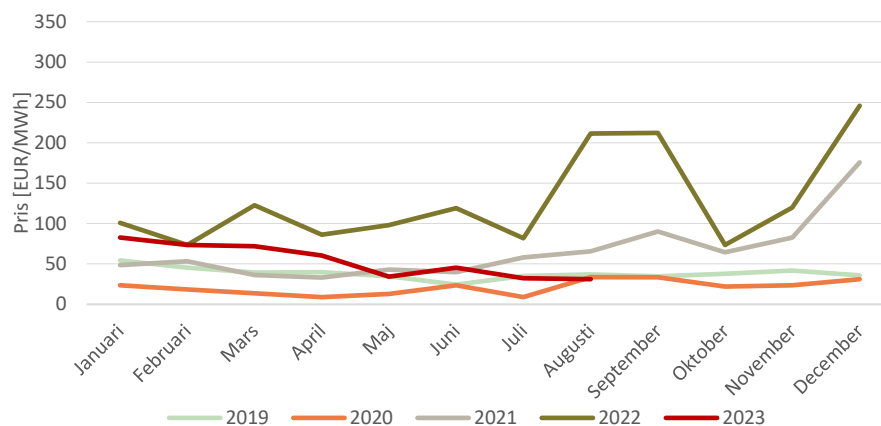
Många verksamheter startar upp efter semestrarna vilket har inneburit en något högre efterfrågan på el jämfört i augusti. Elproduktionen var också något högre än föregående månad och elexporten är fortsatt hög. Augusti har bjudit på stora mängder regn och en betydligt högre produktion från vattenkraften än under föregående månad vilket pressat elpriserna nedåt under stora delar av månaden. Vindkraften och kärnkraften har dock

producerat något lägre då svaga vindar och de årliga revisionerna pågår och flera oplanerade stopp skett som tidvis pressat elpriserna uppåt. Det genomsnittliga månadspriset på naturgas och kol var något högre under augusti medan priset på utsläppsrätter sjönk något jämfört med föregående månad.

I takt med att uppvärmningsbehovet minskar så blir i regel också naturgas prissättande färre timmar än under vintern, då elbehovet är som störst. Detta och fler faktorer utvecklas mer under avsnittet Prispåverkande faktorer.

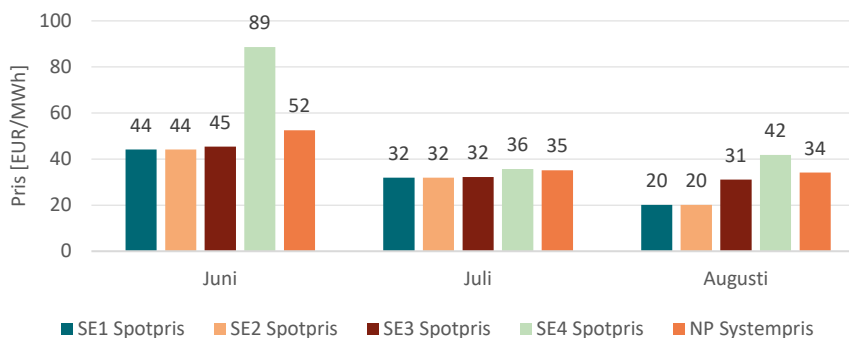
Figur 3 Månadsmedelpris spot i SE3 fram till augusti 2023, EUR/MWh

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

De genomsnittliga månadspriserna är lägre i samtliga elområden med undantag för SE4 under augusti jämfört med föregående månad. Jämfört med juli är priserna 37 respektive 3 procent lägre för SE1/SE2 och SE3 och 17 procent högre i SE4. Prisskillnaderna mellan norra och södra Sverige var större än under juli då priserna var relativt lika i hela Sverige. Skillnad mellan SE1 och SE4 var 22 EUR/MWh och jämfört med SE3 var skillnaden 11 EUR/MWh under augusti. Systempriset var 34 EUR/MWh vilket är tre procent högre än under juli.

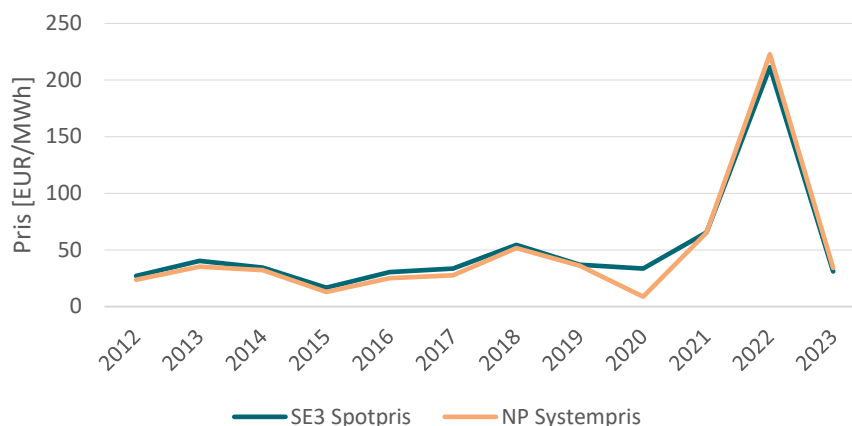
Figur 4 Månadsmedelpris för SE1–SE4 samt Nord Pool systempris i juni–augusti 2023, EUR/MWh

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

Spotpriset för augusti i SE3 har följt systempriset under perioden 2012 till 2023 med undantag för juni 2020. I augusti 2023 är månadsmedelpriset i SE3 3 EUR/MWh lägre än systempriset.

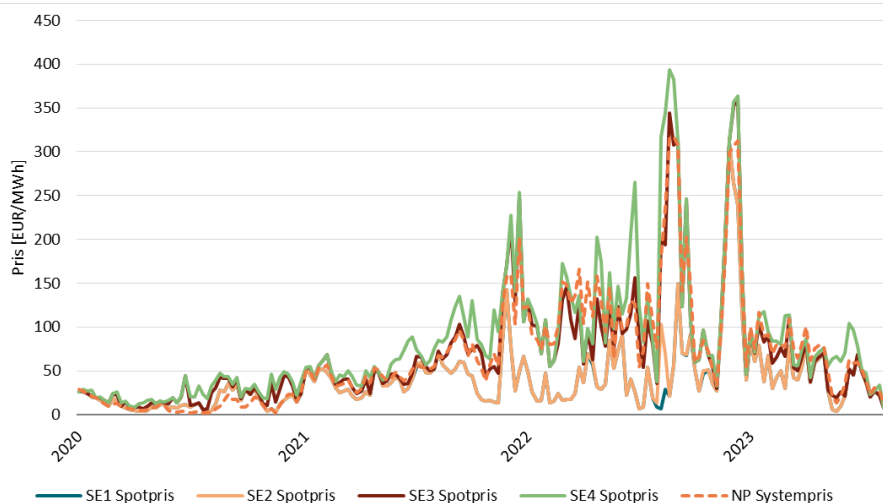
Figur 5 Månadsmedelpris spot för augusti för SE3 och systempriset, EUR/MWh

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

Under veckorna 31–34 uppnådde elpriserna, definierat som veckomedelvärde, sin högsta nivå under vecka 34 för samtliga elområden i Sverige. Då var spotpriset 23 EUR/MWh i de norra elområdena, 40 EUR/MWh i SE3 och 54 EUR/MWh i SE4. Även systempriset nådde högsta priset under samma vecka då det var 47 EUR/MWh.

Figur 6 Veckopriser fram till vecka 34 2023, EUR/MWh

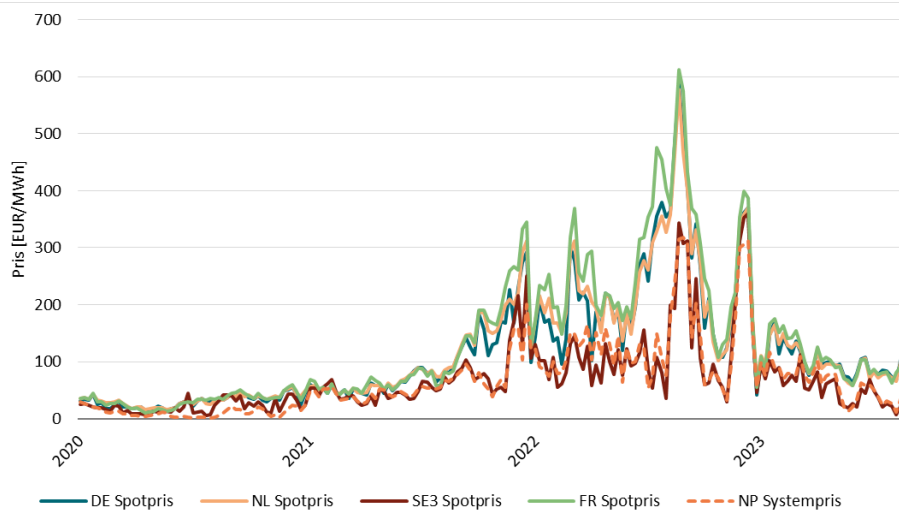
Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

I Figur 7 nedan redovisas genomsnittligt veckospotpriset för Nord Pool (system), SE3 samt några utvalda europeiska länder. Det högsta veckopriset under veckorna 31–34 noteras vecka 34 då det i Tyskland

uppgick till 122 EUR/MWh, i Nederländerna och Frankrike var det 118 EUR/MWh. Frankrike har sedan en tid haft problem med kärnkraftsproduktionen och även där har revisionsperioden pågått vilket under augusti gav en tillgänglighet på ungefär 52 procent. I slutet av augusti är tillgängligheten en enskild dag 57 procent och läget ser bättre ut än under föregående vinter.

Det kan ses att prisnivån typiskt sett har varit högre på kontinenten, speciellt sedan hösten 2021 då priserna på naturgas började stiga.

Figur 7 Spotpriser per vecka för systempriset, elområde 3 samt i Tyskland, Nederländerna och Frankrike fram till vecka 34 2023, EUR/MWh

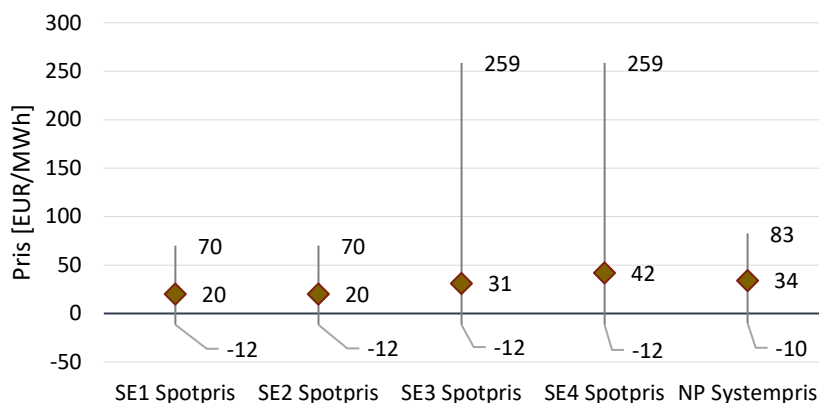

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

Det högsta timpriset under augusti för SE3 och SE4 uppgick till 259 EUR/MWh och inträffade den 24 augusti kl. 19–20. I övriga elområden var priset då 30 EUR/MWh. Högsta timpris i SE1 och SE2 inträffade under 2 timmar den 28 augusti kl. 17–19 då det var 70 EUR/MWh. Systempriset var som högst 83 EUR/MWh den 24 augusti kl. 08–09.

Som lägst var elpriset -12 EUR/MWh under tisdagen den 8 augusti kl. 15–16 i samtliga elområden. Systempriset nådde månadens lägsta på -10 EUR/MWh under samma timme. Med start sista timmen den 7 augusti så var det negativa elpriser i 32 timmar i sträck för samtliga svenska elområden och för systempriset. Priser redovisas i Figur 8 nedan.

Figur 8 Högsta-, lägsta- och medeltimpris i SE1–SE4 samt för systempriset, augusti, EUR/MWh

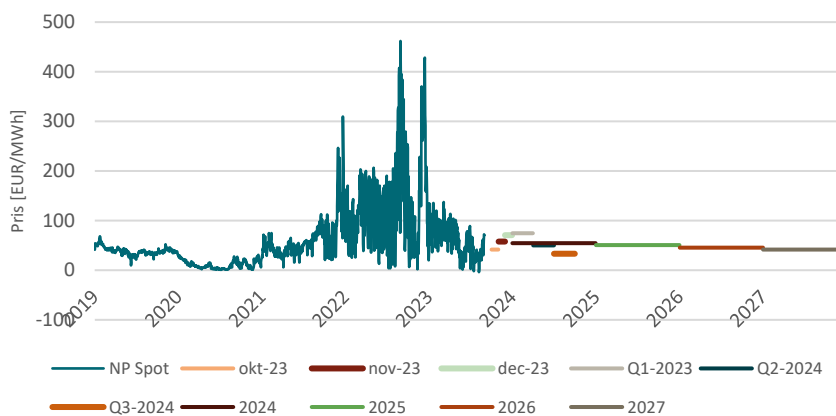

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

1.2 Terminspriser

Terminspriset i Norden (system) för oktober 2023 (frontmånad) stängde på 42 EUR/MWh den 1 september. Priserna på årskontrakten för Norden 2024 och 2025 stängde på 54 EUR/MWh respektive 51 EUR/MWh. I Figur 9 nedan redovisas Nord Pool systempris samt forwardpriser för olika kontrakt på Nord Pool.

Figur 9 Systempris [dygnsmedel] samt forwardpriser för olika kontrakt, EUR/MWh

Källa: SKM Market Predictor, Forwardpriserna tagna 2023-09-01

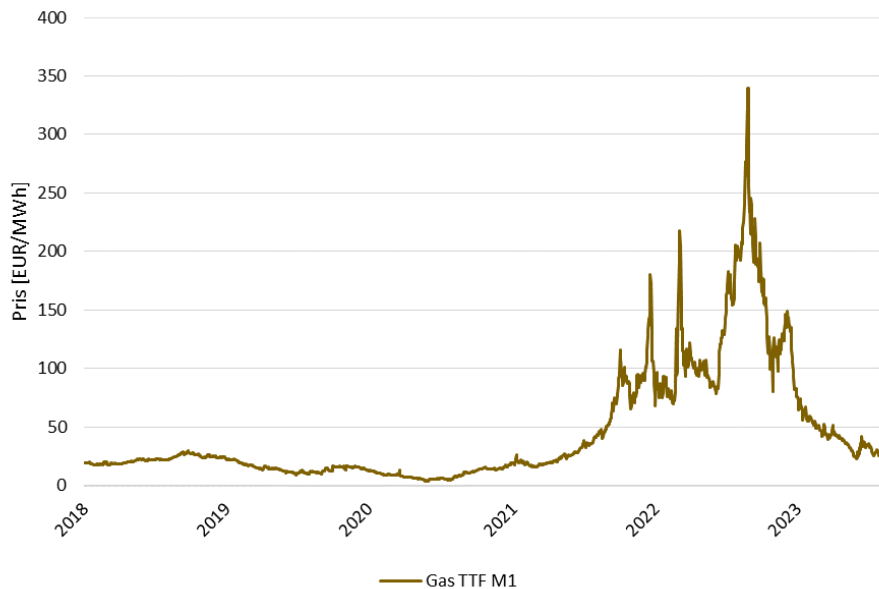
1.3 Prispåverkande faktorer

1.3.1 Bränslepriser och CO2-priser

Utvecklingen av de fossila bränslepriserna i form av kol, naturgas samt utsläppsrättspriserna är av stor betydelse för elmarknaden eftersom de påverkar de rörliga kostnaderna i fossilbränslebaserade kraftverk. Mer information om de globala energimarknaderna finns i Energimyndighetens marknadsbrev [De globala energimarknaderna \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se).

Priserna (månadsmedel) på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden är 32 EUR/MWh under augusti från att varit 29 EUR/MWh under juli för TTF M1 (leverans nästa månad) vilket ses i Figur 12. Augusti inleddes med månadens lägsta dagspris på 27 EUR/MWh den 1 augusti. Som högst handlades motsvarande kontrakt för 43 EUR/MWh den 22 augusti. Den tillfälliga prisökningen berodde bland annat på strejkhott i Australien vilket skapade oro på den globala marknaden vilket fick priserna att reagera. Efter att strejkhottet för stunden blev avblåst så sjönk priset ner mot 32 EUR/MWh i slutet av månaden. Den europeiska naturgasmarknaden är fortsatt volatil och det finns en osäkerhet inför den kommande vintern även om gaslagren i Europa är välfyllda.

Figur 10 Dagspriser på naturgas TTF leverans nästa månad, EUR/MWh

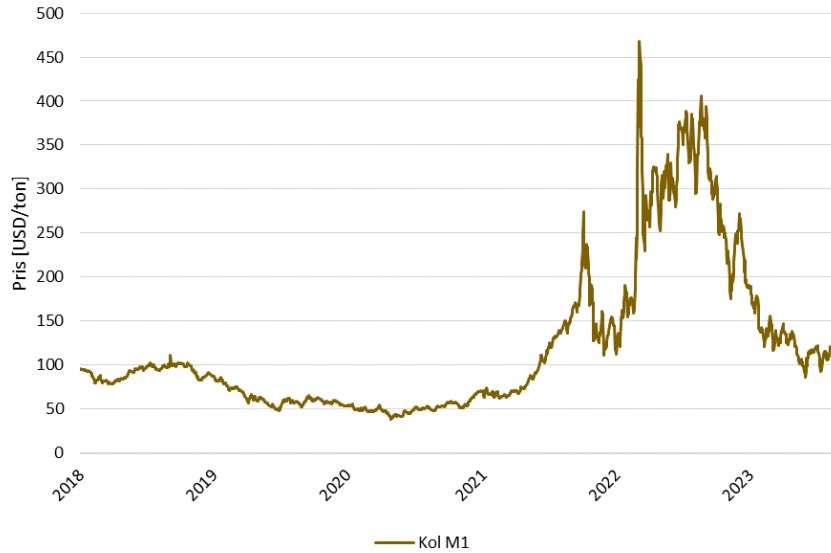

Källa: SKM Market Predictor (Spectron, Mean)

Det månadsgenomsnittliga priset på kol var 114 USD/ton under augusti vilket är 6 USD/ton högre än föregående månad. Den 1 augusti var dagspriset 106 USD/ton vilket blev månadens lägsta notering. Därefter steg priset för att nå månadens högsta notering på 129 USD/ton den 22 augusti. Priserna på kol följer i stort naturgaspriserna och den senaste

tidens volatila gaspriser bedöms bidra till prisförändringar på kolmarknaden, trots fortsatt höga lagernivåer och relativt låg efterfrågan.

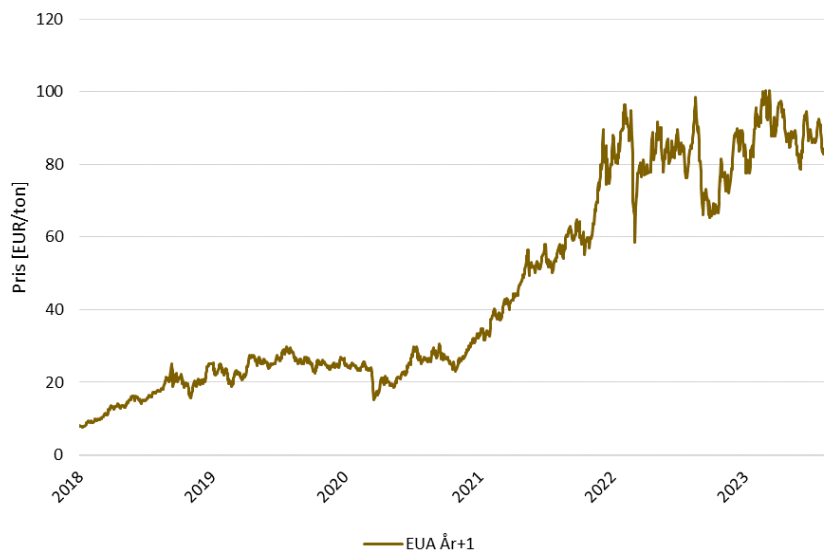
Figur 11 Kolpriser API2 leverans nästa månad, USD/ton

Källa: SKM Market Predictor (Spectron, Mean)

Utsläppsrättspriset för nästkommande år (månadsmedel) är 85 EUR/ton under augusti och 4 EUR/ton lägre än under juli. Lägsta dagspriset var 83 EUR/ton i början av augusti. Därefter steg priset för att nå det högsta priset den 22 augusti då det var 90 EUR/ton.

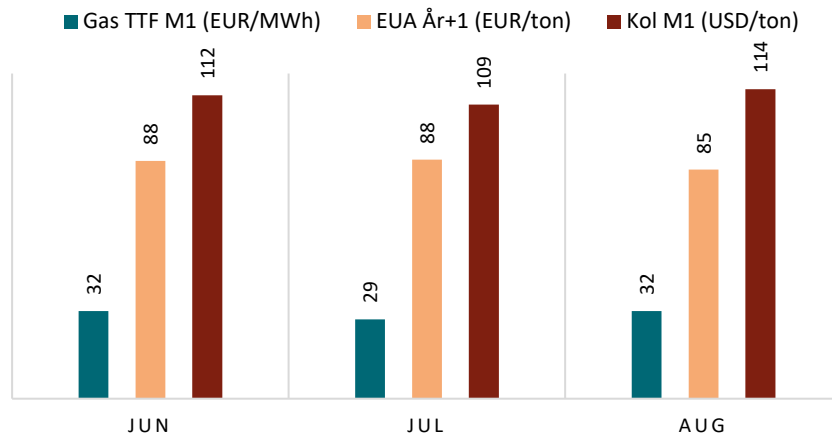
Figur 12 EU ETS, EUR/ton

Källa: SKM Market Predictor (Nord Pool, Close)

I jämförelse med juli är det genomsnittliga månadspriset på naturgas och kol något högre medan priset på utsläppsrätter är något lägre under augusti.

Figur 13 Genomsnittligt månadspris på naturgas, utsläppsrätter och kol under juni-augusti 2023

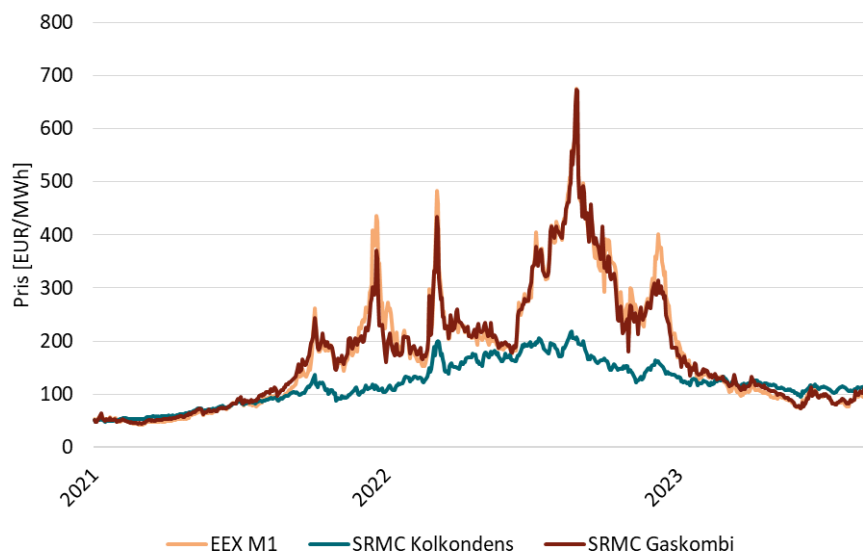
Källa: SKM Market Predictor (Spectron, mean och Nord Pool, Close)

1.3.2 Kortsiktig marginalkostnad och elpriser i Tyskland

I ett termiskt system som exempelvis Tyskland påverkar fossila bränslepriser samt priserna på utsläppsrätter den kortsiktiga marginalkostnaden (rörliga kostnaden) i fossilbaserade kraftverk. Detta påverkar elpriserna eftersom kol- och naturgasbaserade kraftverk är prissättande för många timmar. Under de timmar då Norden importerar från exempelvis kontinenten kan därmed termiska kraftverk bli prissättande, via import, på den nordiska elmarknaden. Figur 13 redovisar den kortsiktiga marginalkostnaden för kolkondens, gaskombi samt frontmånadspriset på EEX (Tyskland). Det kan ses att det tyska frontmånadspriset på el relativt väl följer den kortsiktiga marginalkostnaden för gaskombi baserat på frontmånadskontraktet för naturgas. Sammantaget har stärkta fossilbränslepriser, speciellt naturgas, och stärkta utsläppsrättspriser utgjort en viktig drivkraft till de högre elpriserna sedan hösten 2021 i både Tyskland och Norden.

Den genomsnittliga kortsiktiga marginalkostnaden för både gaskombi och kolkondens är högre i augusti jämfört med i juli. För gaskombi är kostnaden 98 EUR/MWh vilket är en ökning med 10 EUR/MWh från föregående månad. För kolkondens är kostnaden 111 EUR/MWh, en liten ökning med 1 EUR/MWh från juli. Kostnaden följer prisutvecklingen på de genomsnittliga månadspriserna som steg för naturgas och kol i augusti medan priset på utsläppsrätter var något lägre.

Figur 14 Kortsiktig marginalkostnad för kolkondens, gaskombi samt frontmånadspriset på EEX, EUR/MWh

Källa: Energimyndighetens beräkningar baserade på data från SKM Market Predictor

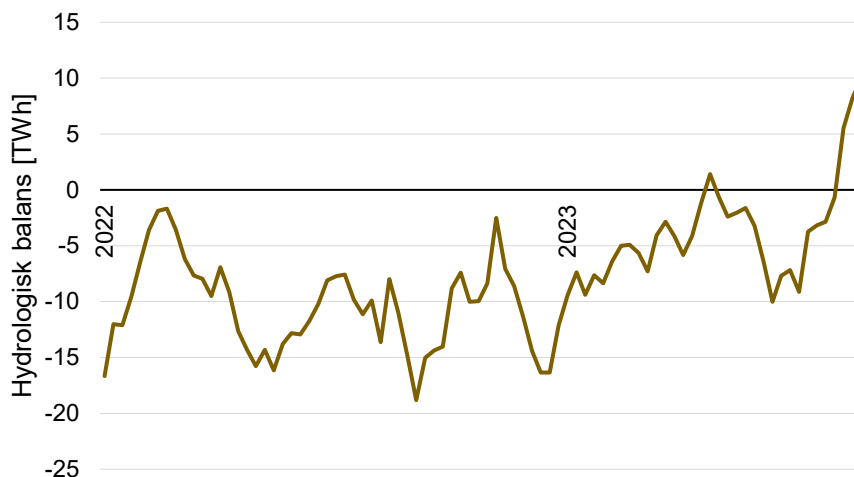
Not: Energimyndigheten har antagit en effektivitet (HHV) på 42 procent för kolkondens samt 53 procent för gaskombi. Bränsleoberoende rörlig kostnad har antagits uppgå till 3,9 respektive 2,4 EUR/MWh. Kol- och naturgaspriset baseras på frontmånad API2 respektive TTF.

1.3.3 Hydrologi

Den hydrologiska balansen³ i Norden uppskattas uppgå till 10 TWh vecka 34, se Figur 14. De stora regnmängderna i augusti har gjort att den hydrologiska balansen är betydligt högre än månaden innan (vecka 30) då den var minus 3 TWh.

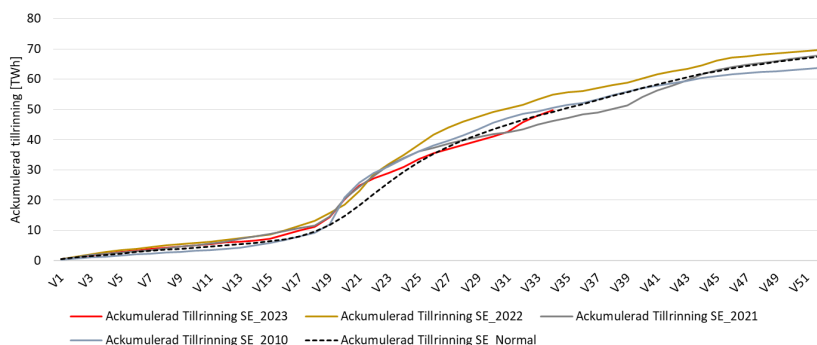
Figur 15 Hydrologisk balans i Norden vecka 1 2022 till vecka 34 2023, TWh

Källa: SKM Market Predictor

I Figur 15 nedan redovisas den ackumulerade tillrinningen i Sverige per vecka för ett normalår, vecka 1–34 år 2023 samt för några historiska år. Den ackumulerade tillrinningen vecka 34 i år är något över normalen. För vecka 31–34 uppgick den genomsnittliga tillrinningen till 2,2 TWh/vecka i Sverige vilket är över den normala tillrinningen som är 1,4 TWh för den perioden.

Figur 16 Ackumulerad tillrinning i Sverige, TWh

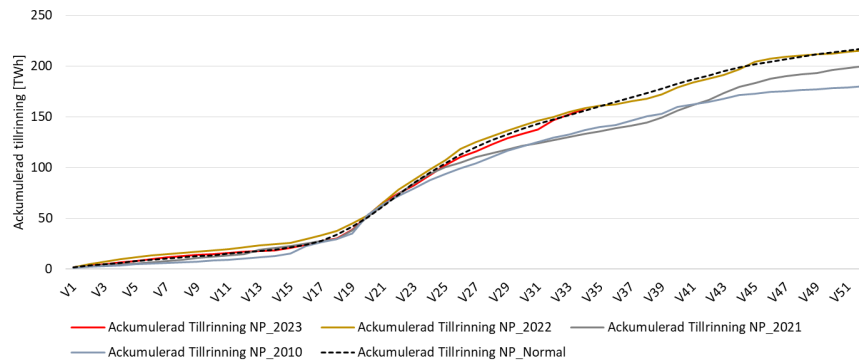

Källa: SKM Market Predictor

³ Med hydrologisk balans avses mängden vatten, översatt i elenergi fördelad på vatten- och snömagasin (inklusive markvatten) i förhållande till en normalsituation.

För Norden som helhet uppgick under vecka 31–34 den genomsnittliga tillrinningen till 6,1 TWh vilket är högre än den normala tillrinningen som är 4,5 TWh för perioden. Detta redovisas i Figur 16 nedan.

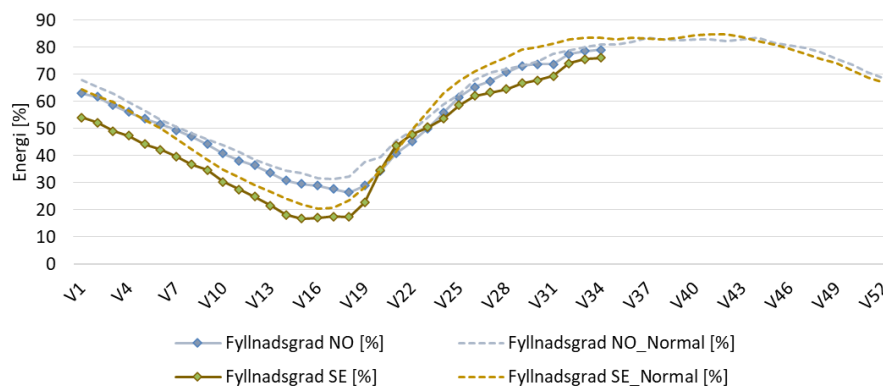
Figur 17 Ackumulerad tillrinning i Norden, TWh

Källa: SKM Market Predictor

Fyllnadsgraden i de svenska magasinen låg på 76 procent vecka 34 vilket är under normalen⁴ som är 84 procent. I Norge var fyllnadsgraden 79 procent samma vecka vilket är något under normalen som ligger på 81 procent. Sammantaget var fyllnadsgraden i de norska och svenska magasinen 78 procent vilket är tre procentenheter lägre än normalen.

Figur 18 Fyllnadsgrad i norska och svenska vattenmagasin, procent

Källa: SKM Market Predictor

1.3.4 Elproduktion

Den nordiska elproduktionen domineras av vattenkraft, kärnkraft, vindkraft samt termisk kraft i form av kraftvärme. Rent energimässigt utgörs det största kraftslaget i Sverige i nuläget av vattenkraft följt av kärnkraft samt vindkraft. Även kraftvärme är av betydelse inte minst lokalt och regionalt. I Norge är vattenkraft det helt dominerande kraftslaget medan det danska elsystemet karakteriseras av en hög andel

⁴ Normalårsnivån för Sverige baseras på medianvärdet för åren 1960–2011 och för Norge åren 2000–2019.

värme­kraft och vindkraft. Det finska elsystemet karakteriseras av en stor andel värme­kraft samt en del kärnkraft där den sistnämnda har ökat från 2023 då Olkiluoto 3 togs i drift. I flera nordiska länder sker det en expansion av vindkraft.

I Tabell 1 redovisas den installerade kapaciteten per land vid utgången av 2021, 2010 samt 1996. Följande saker är värda att kommentera:

- **Vattenkraft** utgör det enskilt viktigaste kraftslaget både i termer av effekt och energi. Mellan 1996–2021 ökade den installerade effekten med drygt 6 000 MW varav den absolut största delen utgörs av kraftverk i Norge med olika grader av reglerförmåga. Förekomsten av en stor andel reglerbar vattenkraft i främst Norge men även i Sverige innebär en jämnare prisstruktur i Norden jämfört med ett termiskt kraftsystem som återfinns exempelvis i Tyskland.
- Effektmässigt har **vindkraften** ökat mest. 2021 uppgick den totala vindkapaciteten i Norden till nästan 27 500 MW. Sedan dess har vindkraften fortsatt att expandera. Dess bidrag till den tillgängliga effekten är dock mer beskedlig.
- Nedgången i **värme­kraft**, eller mer specifikt kondenskraft, sedan 1996 beror på prisutvecklingen vilket har gjort det mindre lönsamt att upprätthålla kapacitet på en avreglerad elmarknad.

Tabell 1 Installerad kapacitet år 2021 för respektive land samt installerad kapacitet för Norden 2021, 2010 samt 1996, MW

	Sverige	Danmark	Finland	Norge	Norden	Norden	Norden
	2021	2021	2021	2021	2021	2010	1996
Vattenkraft	16 407	7	3 171	34 075	53 660	49 473	47 164
Vind	12 116	7 021	3 257	5 049	27 443	6 441	930
Sol	1 606	1 704	425	205	3 940	25	10
Kärnkraft	6 899	0	2 794	0	9 693	11 693	12 365
Värme­kraft	7 725	7 769	8 295	889	24 678	29 349	27 503
Övriga	0	0	0	89	89	35	0
Totalt	44 753	16 501	17 942	40 307	119 503	97 016	87 972

Källa: Eurostat

I Tabell 2 redovisas den installerade elproduktionskapaciteten för respektive elområde i Sverige. Störst är kapaciteten i SE3 där den uppgår till nästan 18 500 MW.

Tabell 2 Installerad kapacitet år 2021 för elområden i Sverige, MW

	SE1 2021	SE2 2021	SE3 2021	SE4 2021
Vattenkraft	5 357	8 083	2 653	314
Vind	1 892	5021	3 279	1 924
Sol	19	83	1 055	430
Kärnkraft			6 899	
Värmekraft	296	710	4 602	2 117
Totalt	7 564	13 897	18 488	4 785

Källa: Årlig energistatistik SCB/Energimyndigheten

Under augusti har den genomsnittliga tillgängligheten i den svenska kärnkraften uppgått till 67,5 procent vilket är lägre än den historiska tillgängligheten för samma månad under perioden 2011–2022. Ringhals 4 har haft revision under augusti och den har förlängts till 24 september. Den 3 september startar revisionen för Forsmark 2. Tillgängligheten i Finland för motsvarande månad var 85,1 procent (inklusive Olkiluoto 3⁵). Detta redovisas i Tabell 3 nedan.

Tabell 3 Status 2023-09-04 samt tillgänglighet för nordisk kärnkraft under augusti

Reaktor/Region	Status	Tillgänglighet [%]	Tillgänglig kapacitet, [MW]	Installerad kapacitet, [MW]	Genomsnittlig tillgänglighet maj 2011–2022	Faktisk/planerade revisioner
Forsmark 1	I drift	100%	987	990	96%	6 maj -27 maj 2023
Forsmark 2	Revision	44%	490	1 120	75%	3 sept - 14 okt 2023
Forsmark 3	I drift	100%	1 167	1 167	83%	2 juli - 22 juli 2023
Oskarshamn 3	I drift	67%	945	1 400	71%	15 april -9 juni 2023
Ringhals 3	I drift	94%	1 010	1 074	74%	31 maj- 19 juli 2023
Ringhals 4	Revision	4%	43	1 130	37%	2 aug -24 sept 2023
Loviisa 1	I drift	95%	482	507	64%	9 sept - 27 sept 2023
Loviisa 2	Revision	62%	311	502	78%	20 aug - 6 sept 2023
Olkiluoto 1	I drift	100%	890	890	99%	16 april - 26 april 2023
Olkiluoto 2	I drift	55%	491	890	99%	1 maj - 17 maj 2023
Olkiluoto 3	I drift	98%	1 563	1 600		Ingen under 2023
Norden		70,5%	6 815	9 670	77,2%	
Sverige		67,5%	4 642	6 881	72,3%	
Finland		85,1%	3 736	4 389	88,9%	

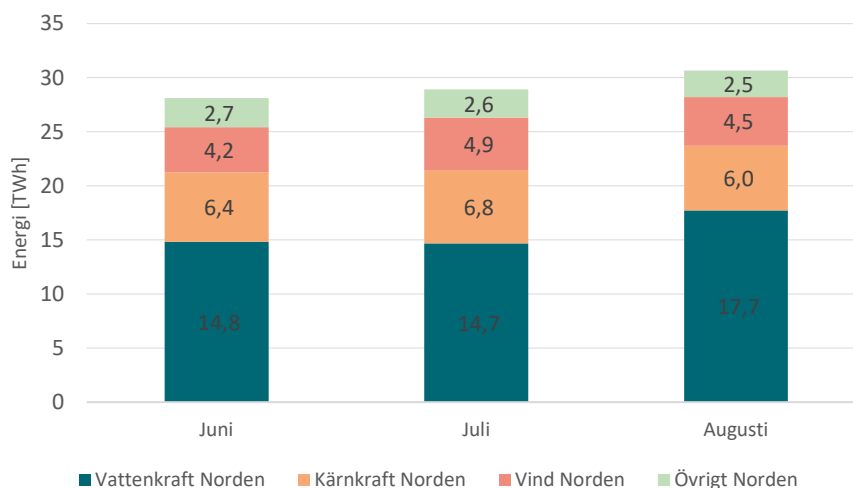
Källa: SKM Market Predictor

⁵ Reaktorn kommer att vara begränsad till åtminstone 1570 MW under resten av 2023 pga begränsningar i elnätet, [Nord Pool - REMIT UMM \(nordpoolgroup.com\)](https://www.nordpoolgroup.com/)

På nordisk basis uppgick den totala elproduktionen till 30,7 TWh under augusti vilket var 1,7 TWh högre än föregående månad.

Vindkraftsproduktionen minskade med 0,4 TWh. För svensk del uppgick elproduktionen till 11,1 TWh vilket var 1,0 TWh högre än föregående månad. Den nordiska samt svenska elproduktionen redovisas i Figur 18 och Figur 19 nedan.

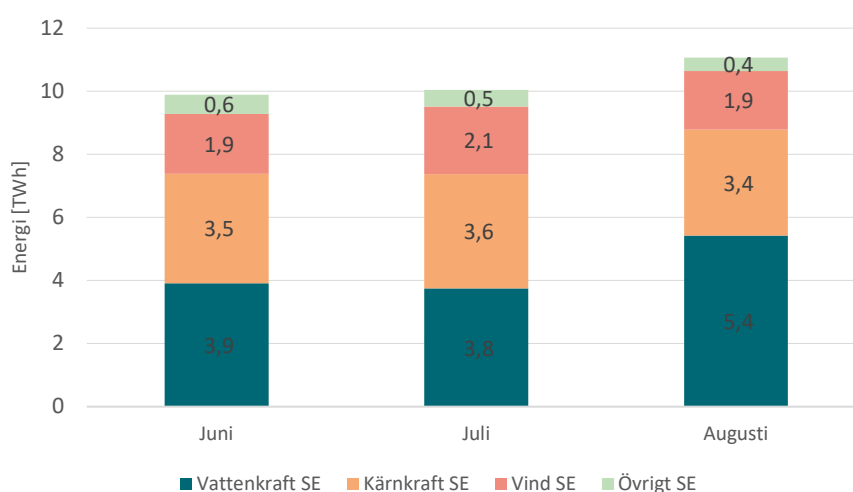
Figur 19 Elproduktion i Norden per månad, TWh

Källa: SKM Market Predictor

Figur 20 Elproduktion i Sverige per månad, TWh

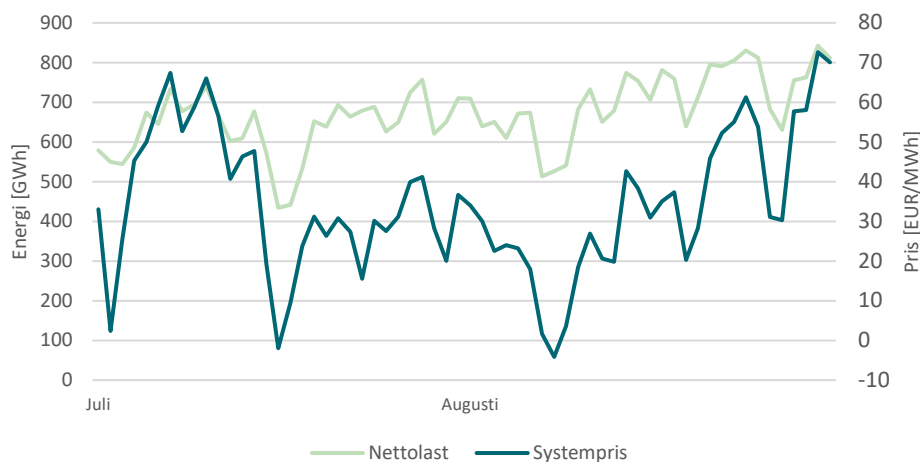

Källa: SKM Market Predictor

I Figur 20 nedan redovisas nettolasten i Norden samt systempriset per dag under de två senaste månaderna. Med nettolast avses lasten (efterfrågan) minus produktion från vind- och solkraft. Nettolasten motsvarar sålunda den efterfrågan som det övriga kraftsystemet måste hantera. Nettolasten möts primärt med reglerbar kraftproduktion som vattenkraft eller termiska anläggningar. I nedanstående figur har en förenkling gjorts och nettolasten beräknas som efterfrågan minus produktion från vind. På nordisk basis fanns en relativt stark korrelation mellan nettolasten och systempriset under de redovisade månaderna. Vid en mycket låg vindproduktion, allt annat lika, regleras dyrare produktion upp för att kunna täcka nettoefterfrågan. Vid en mycket hög vindproduktion, där övriga prispåverkande faktorer är oförändrade, regleras dyrare produktion ner om dessa kraftverk inte kan täcka sina rörliga kostnader. En låg nettoefterfrågan kan drivas av olika kombinationer av efterfrågan och vindproduktion. Exempelvis innebär en låg efterfrågan, allt annat lika, en lägre nettoefterfrågan. En högre vindproduktion med en konstant efterfrågan innebär också en lägre nettoefterfrågan. Analogt innebär exempelvis en lägre vindproduktion, allt annat lika, att nettoefterfrågan ökar jämfört med ett fall då vindproduktionen är högre.

Figur 21 Nettolast i Norden och systempris per dag under juni och juli 2023, GWh

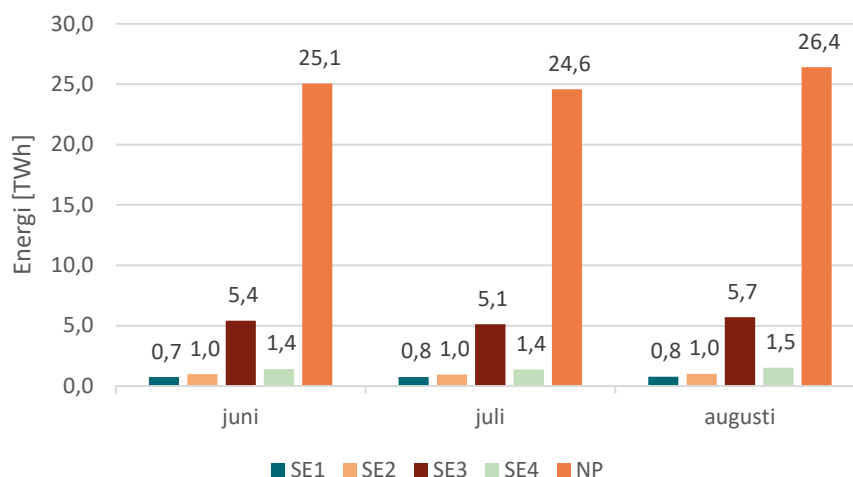
Källa: Energimyndighetens bearbetningar av data från SKM Market Predictor

1.3.5 Efterfrågan

Elanvändningen för Nord Pool-området (exkl. Baltikum) ökade i augusti jämfört med föregående månad och uppgick till 26,4 TWh.

Elanvändningen ökade i samtliga elområden i Sverige i augusti jämfört med juli. En viktig förklaring till ökningarna är att mer verksamheter är stängda i juli på grund av semester.

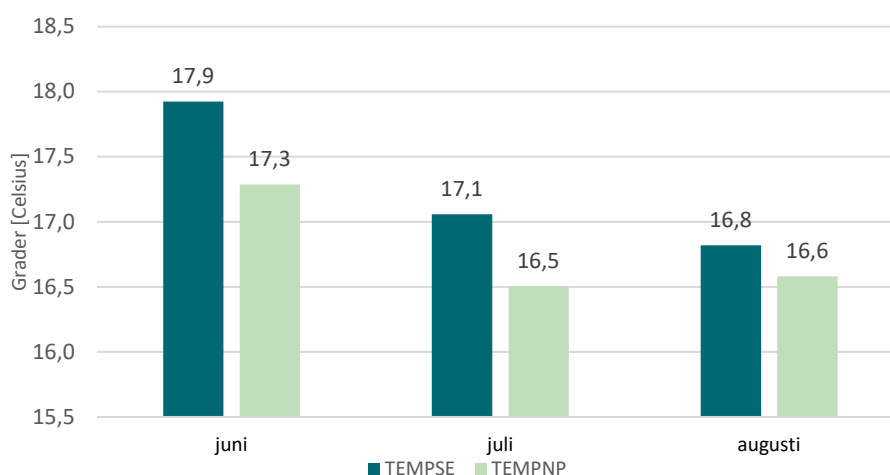
Figur 22 Elanvändning i Sverige samt Nord Pool (exkl. Baltikum), TWh

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

I Figur 22 ser man att den faktiska genomsnittstemperaturen i augusti, jämfört med föregående månad, var ungefär på samma nivå i Sverige (TEMPSE) och Nord Pool-området (TEMPNP). Under uppvärmningssäsongen innebär i regel högre genomsnittstemperaturer minskat behov av uppvärmning och därmed minskad efterfrågan på el för uppvärmning men under sommaren kan ökade temperaturer innebära ökad efterfrågan på kyla och därmed el.

Figur 23 Faktisk genomsnittstemperatur för Sverige (TEMPSE) och Nord Pool (TEMPNP)

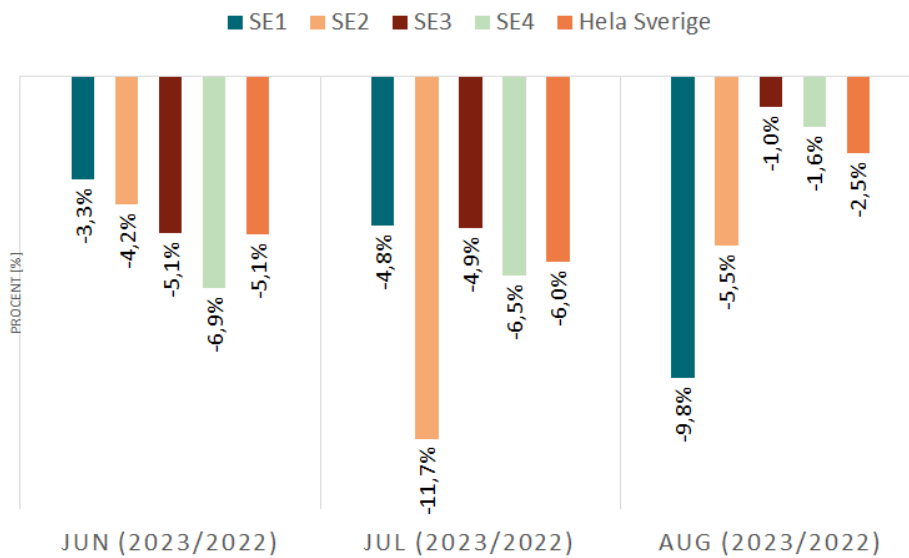
Källa: SKM Market Predictor

1.3.6 Elanvändning jämfört med tidigare år

Enligt statistik från eSett/Svenska kraftnät så minskade den *faktiska* elanvändningen i augusti 2023 med 2,5 procent jämfört med augusti 2022 i Sverige som helhet. Notera dock att data för delar av augusti 2023 är

preliminär och kan komma att ändras. Det kan tilläggas att potentialen för exempelvis hushåll att spara el minskar när vi inte längre är i uppvärmningsperioden. Sannolikt har många hushåll haft en lägre inomhustemperatur under vintern och den potentialen finns inte när uppvärmningsbehovet försvinner under sommaren.

Figur 24 Förändring av den faktiska elanvändningen jämfört med föregående år, procent

Källa: eSett (Svenska kraftnät)⁶ Not: preliminär data för delar av augusti 2023

⁶ eSett

1.3.7 Överföringsförbindelser och handel

Tabell 4 sammanfattas den installerade kapaciteten och tillgänglig transmission för augusti 2023 inom Sverige samt mellan Sverige och dess handelsländer. Tabell 5 visar motsvarande för de övriga nordiska länderna och deras icke-nordiska handelsländer.⁷

Tabell 4 Installerad kapacitet samt tillgänglighet för transmission inom Sverige och mellan Sverige och dess handelsländer, augusti 2023

Export-zon	Import-zon	Benämning	Kapacitet [MW]	Tillgänglighet månad [%]	Tillgänglighet mån. 2018–2022
SE1	SE2	Snitt 1	3 300	84%	85%
SE2	SE1	Snitt 1	3 300	100%	93%
SE2	SE3	Snitt 2	7 300	78%	74%
SE3	SE2	Snitt 2	7 300	100%	100%
SE3	SE4	Snitt 4	6 200	75%	66%
SE4	SE3	Snitt 4	2 800	89%	94%
SE3	DK1	Konti-Skan 1&2	715	93%	61%
DK1	SE3	Konti-Skan 1&2	715	94%	87%
SE4	DK2	Øresund	1 300	93%	84%
DK2	SE4	Øresund	1 700	89%	75%
SE1	FI	-	1 500	46%	98%
FI	SE1	-	1 100	53%	92%
SE3	FI	Fennoskan 1&2	1 200	66%	99%
FI	SE3	Fennoskan 1&2	1 200	21%	48%
SE1	NO4	Ofoten-Porjus	600	83%	42%
NO4	SE1	Ofoten-Porjus	700	62%	58%
SE2	NO4	-	300	0%	59%
NO4	SE2	-	250	0%	39%
SE2	NO3	Nea-Järps.	1 000	56%	64%
NO3	SE2	Nea-Järps.	600	87%	93%
SE3	NO1	Hasle	2 095	91%	71%
NO1	SE3	Hasle	2 145	49%	48%
SE4	DE	Baltic cable	615	94%	91%
DE	SE4	Baltic cable	600	95%	72%
SE4	LT	NordBalt	700	99%	87%
LT	SE4	NordBalt	700	91%	77%
SE4	PL	SwePol-link	600	95%	76%
PL	SE4	SwePol-link	600	94%	60%

Källa: SKM Market Predictor

⁷ Läs mer om projekt för transmissionsnätet hos Svenska Kraftnät, [Transmissionsnätprojekt | Svenska kraftnät \(svk.se\)](https://www.svk.se/om-svk/nyheter-och-press/2023/transmissionsnatsprojekt/)

Tabell 5 Installerad kapacitet samt tillgänglighet transmission mellan de nordiska länderna och icke-nordiska, augusti 2023

Export-zon	Import-zon	Kapacitet [MW]	Tillgänglighet månad [%]	Tillgänglighet mån. 2018–2022
DK1	DE	2500	88%	75%
DE	DK1	2500	91%	85%
DK2	DE	985	89%	83%
DE	DK2	1000	95%	85%
FI	RU	320	0%	58%
RU	FI	1460	0%	83%
FI	EE	1016	98%	98%
EE	FI	1016	98%	89%
NO2	NL	723	60%	68%
NL	NO2	723	60%	71%
NO2	DE	1400	81%	68%
DE	NO2	1400	87%	87%
NO2	UK	1400	98%	82%
UK	NO2	1400	92%	73%

Källa: SKM Market Predictor

Följande överföringsförbindelser mellan Norden och länder utanför Norden har tagits i bruk:

NordLink: Sedan den 31 mars 2021 har en ny överföringsförbindelse tagits i bruk mellan Norge (NO2) och Tyskland. Kabeln som benämns Nord Link har en kapacitet på 1 400 MW i båda riktningarna.

North Sea Link: Sedan 21 oktober 2022 är North Sea Link i kommersiell drift. Kabeln går mellan Norge (NO2) och Storbritannien. Kapaciteten uppgår till 1 400 MW i båda riktningarna.

Sammantaget har den ökade marknadskopplingen mellan Norge och Tyskland genom NordLink-kabeln påverkat prisnivån uppåt i Nord Pool-området. Detta på grund av att höga kontinentala elpriser drivna av höga fossilbränslepriser i sin tur har genererat ökad export från Norden via Norge till Tyskland. Några planerade överföringsförbindelser mellan Norden och icke-nordiska länder kan vara värda att nämnas:

Hansa PowerBridge: Denna kabel planeras mellan SE4 (Hurva station) och Tyskland (Güstrow) och har en planerad driftstart 2028/2029. Kapaciteten uppgår till 700 MW i båda riktningarna.

Viking Link: Överföringsförbindelsen som planeras mellan Danmark (DK1) och Storbritannien ägs och utvecklas av ländernas respektive stamnätsoperatör, Energinet och National Grid. Projektet som är under

konstruktion väntas driftsättas i december 2023. Kapaciteten uppgår till 1 400 MW i båda riktningarna.

Nettoexporten från Sverige uppgick till 2,4 TWh under augusti, vilket var lite högre än under föregående månad. Rullande 52 veckors nettoexport från Sverige med vecka 35 som senaste vecka uppgick till 28,7 TWh. Detta kan jämföras med motsvarande period 2021–2022 vilken uppgick till 33,1 TWh nettoexport. För Norden som helhet uppgår motsvarande siffror till 39,9 TWh respektive 31,1 TWh nettoexport. Finland utgör den största mottagaren för svensk nettoexport på årsbasis.

Tabell 6 Handel, nettoexport (-), nettoimport (+), [TWh]

Exportörande region	Importerande region	2023 augusti	2023 juli	2023 v. 35, 52 veckors rullande summa	2022 v. 35, 52 veckors rullande summa
SE1	FI	-0,1	-0,4	-6,3	-9,9
SE3	FI	-0,4	-0,3	-3,7	-4,8
SE3	DK1	-0,3	-0,3	-1,8	-2,3
SE4	DK2	-0,7	-0,6	-4,9	-6,3
SE1	NO4	0,1	0,2	2,0	2,6
SE2	NO4	0,0	0,1	0,6	0,5
SE2	NO3	0,0	0,2	-0,1	1,6
SE3	NO1	0,2	0,2	-2,6	-2,8
SE4	DE	-0,3	-0,3	-2,9	-3,2
SE4	PL	-0,4	-0,4	-3,9	-3,9
SE4	LT	-0,5	-0,5	-5,0	-4,6
DK1	NL	0,1	-0,1	-0,7	-2,5
DK1	DE	-0,8	-0,6	-4,7	-3,4
DK2	DE	-0,3	-0,4	-2,5	-2,8
NO2	NL	-0,2	-0,2	-2,2	-2,5
NO2	DE	-0,7	-0,5	-4,4	-3,8
NO2	UK	-0,9	-0,7	-6,8	-3,9
NO4	RU	0,0	0,0	0,0	0,0
FI	RU	0,0	0,0	0,1	6,6
FI	EE	-0,6	-0,7	-6,7	-7,0
Nettoexport	Sverige	-2,4	-2,2	-28,7	-33,1
Nettoexport	Norden	-4,7	-4,5	-39,9	-31,1

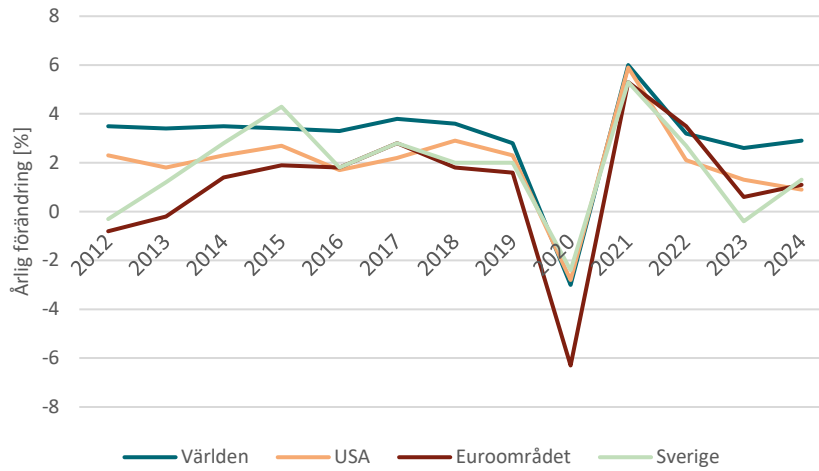
Källa: SKM Market Predictor

1.3.8 Den ekonomiska utvecklingen

På kort sikt påverkar den ekonomiska utvecklingen elmarknaden på åtminstone två olika sätt. För det första leder en minskad ekonomisk aktivitet till att efterfrågan på el minskar genom att näringslivet och framför allt industrin producerar mindre varor och tjänster men även att hushållens konsumtionsutrymme minskar. För det andra innebär en försämrad ekonomi i regel ett tryck nedåt på bränslepriser som kol, gas och råolja vilket i sin tur påverkar elpriserna i Sverige och Europa. Det omvända gäller vid en ökad

ekonomisk aktivitet. I Figur 24 presenteras prognoser på årsnivå för BNP från Konjunkturinstitutet (KI).

Figur 25 BNP och prognos av BNP, fasta priser

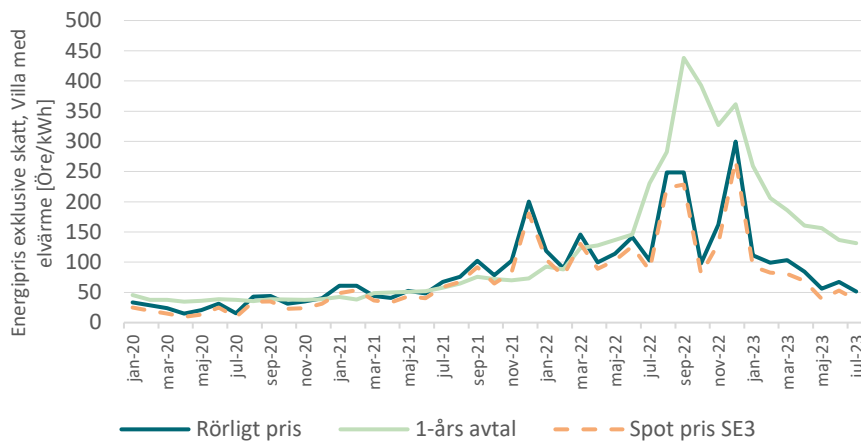
Källa:KI

Konjunkturinstitutet bedömer i sin senaste prognos (juni 2023) att svensk ekonomi går in i en lågkonjunktur 2023 som består även nästa år. De skriver vidare att hushållen pressas av den höga inflationen och höjda räntor som också slår mot bostadsbyggandet. Lågkonjunkturen bedöms enligt dock KI bli relativt kortvarig och syns främst genom att företagens produktivitet blir lägre än normalt.

2 Slutkundspriser

Elhandelspriserna mot slutkunder följer med i de prisförändringar som sker på kraftmarknaden. I Figur 26 redovisas elhandelspriset för ett rörligt avtal och ett ettårigt fastprisavtal för elområde 3 för typkunden villa med elvärme⁸. För kunderna är det främst de som har rörligt avtal och de vars avtal går ut som påverkas av prisförändringar på spotmarknaden på kort sikt. Av de svenska elkunderna är det enligt den senaste statistiken 67 procent av alla kunder som har någon form av rörligt avtal (rörligt eller timavtal). Av dessa är 12 procent timavtal. Motsvarande siffra för SE4 är hela 78 procent och den har ökat från 62 procent i januari 2022. Priserna på fastprisavtal sjönk under juli men är fortfarande höga i ett historiskt perspektiv. I juli var det genomsnittliga priset 1,3 kr per kWh för ett 1-års fastprisavtal i SE3 för typkunden villa med elvärme. Motsvarande pris för SE4 låg på 1,6 kr per kWh.

Figur 26 Elhandelspris, rörligt avtal och 1-års fastprisavtal för typkunden villa med elvärme i SE3, öre per kWh, till och med juli 2022

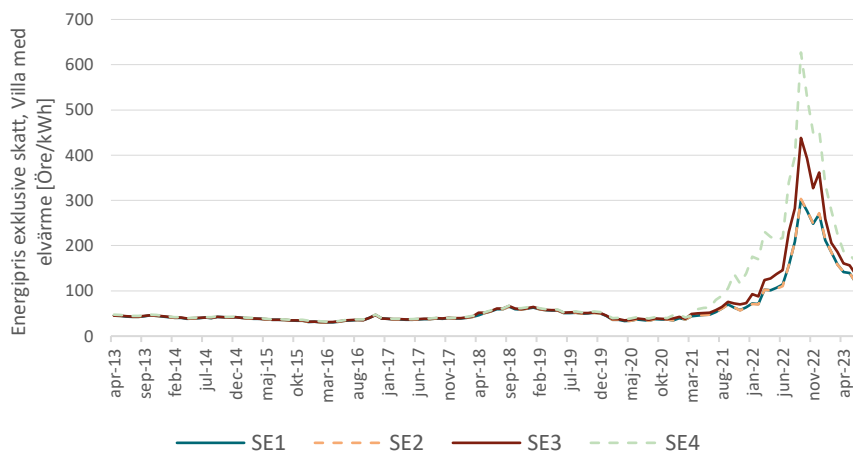

Källa: SCB, SKM Market Predictor, Nord Pool

I Figur 27 nedan redovisas utvecklingen av priserna för ett avtal med rörligt elhandelspris för en villa med elvärme i respektive elområde. Priserna har historiskt legat väldigt nära varandra men började från år 2020 att skilja sig mer åt där SE1 och SE2 oftast har lägre priser än SE3 och SE4.

⁸ Typkunden villa med elvärme har en förbrukning på 20 000 kWh. Förbrukningen används för att fördela ut de fasta kostnader som finns vid inköp av el. Den genomsnittliga förbrukningen för ett småhus med elvärme har de senaste åren legat på omkring 16 000 kWh. Under de senaste månaderna har många hushåll också vidtagit åtgärder för att minska elförbrukningen

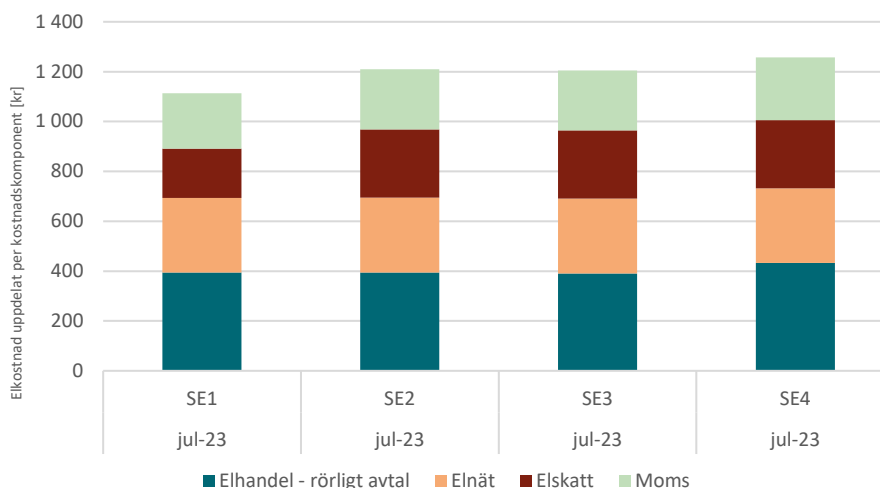
Figur 27 Rörligt elhandelspris (månadsmedel) för typkunden villa med elvärme (20 000 kWh) i respektive elområde, öre per kWh, till och med juli 2022

Källa: SCB

I Figur 28 redovisas en uppskattning av den totala kostnaden i maj för typkunden villa med elvärme i respektive elområde. I SE1 och SE2 uppgick den totala kostnaden till 1 100 kr respektive 1 200 kr medan motsvarande kostnad i SE3 och SE4 låg 1 200 kr respektive 1 300 kr.

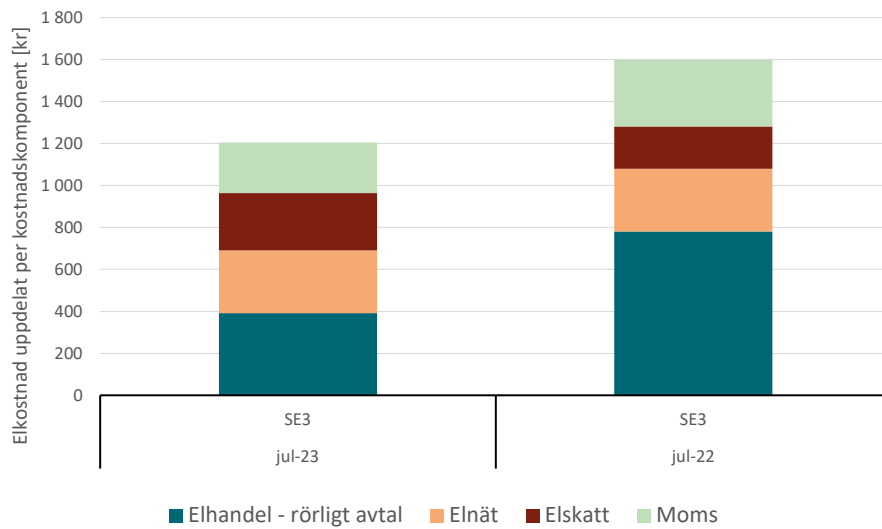
Figur 28 Totalt elkostnad för typkunden villa med elvärme med rörligt elhandelsavtal i maj (årsförbrukning på 20 000 kWh varav 759 kWh i juli) för respektive elområde. Kostnaden inkluderar elhandelspris, elnätspris, elskatt och moms

Källa: SCB, Skatteverket, Energimyndigheten Anm: Det är samma elnätspris i alla elområden även elnätspriset kan variera geografiskt. Vidare har samma förbrukning (20 000 kWh per år) och fördelning av förbrukningen över året antagits även om förbrukningen i genomsnitt är högre i SE1 jämfört med SE4. Under de senaste månaderna har även många hushåll vidtagit åtgärder för att minska elförbrukningen vilket innebär att antagen förbrukning inte är lika representativ. För SE1 har den reducerade elskatten använts, vissa kommuner i SE2 och SE3 har också reducerad elskatt.

För typkunden villa med elvärme i SE3 var kostnaden 400 kr lägre i juli 2023 jämfört med motsvarande månad 2022 under antagandet att konsumtionen var densamma. Viktigt att notera är att lika hög elanvändning antas i denna jämförelse.

Figur 29 Totalt elkostnad för villa med elvärme med rörligt elhandelsavtal i elområde 3 i juli 2023 jämfört med motsvarande månad 2022 (årsförbrukning på 20 000 kWh varav 759 kWh i juli). Kostnaden inkluderar elhandelspris, elnätspris, elskatt och moms.

Källa: SCB, Skatteverket, Energimyndigheten.